

Algemeen - positionering en bestaansrecht WHBM

- Positionering; het hebben van een relevante positie voor de leden van de CRO RTHA.
- Bestaansrecht; de waarde die de WHBM (hierna ook werkgroep) toevoegt door haar acties in relatie tot de hinder die omwonenden ervaren door het gebruik van de luchthaven.

Leeswijzer

- Samenvatting
- Hoe gaan we het doen en wat verandert er?

Zeven voorstellen over werkwijze, samenstelling, financiering WHBM

Bijlage 1: Schets huidige situatie CRO Rotterdam

Bijlage 2: Schets huidige situatie bij andere luchthavens

Samenvatting

Betrokkenen met een omgevingsbelang kunnen de CRO of een CRO-lid benaderen met een voorstel tot hinderbeperking, gericht op de exploitatie van de Luchthaven RTHA. Voorstellen aan de CRO worden ingediend bij het secretariaat. Het voorstel is om geen gebruik meer te maken van het formulier met verplichte invulvelden zoals nu op de website staat. In plaats daarvan kan via de mail contact opgenomen worden met het secretariaat om een voorstel met betrekking tot, hinderbeperking in te dienen. *Zie voorstel 1.*

De WHBM inventariseert de ingediende voorstellen tot hinderbeperking. In de nieuwe situatie worden ook voorstellen die buiten de (toekomstige 48 en 56 Lden) beperkingengebieden voor geluidsbelasting vallen in behandeling genomen. De huidige wet- en regelgeving geeft voor dit type voorstellen geen helder afwegingskader. De werkgroep zal in voorkomende gevallen de CRO adviseren om het afwegingskader van Movingdot, zoals deze is vastgesteld in de CRO 14.03.24, toe te passen op het voorstel.

De werkgroep beperkt zich tot de behandeling van voorstellen voor hinderbeperking die nieuw/uniek zijn ten opzicht van eerder ingediende voorstellen. De werkgroep neemt hierover naar eigen inzicht een besluit. *Zie voorstel 2.*

Voor de werkgroep ligt de prioriteit bij de lopende voorstellen voor hinderbeperking die in de actielijst zijn opgenomen. Over de actiepunten 2023-1 nr 4, 2021-4 nr 1 en 2023-3 nr 2 wordt in 2024 een advies uitgebracht aan de CRO. Het versterken van de werkgroep met een vertegenwoordiger van de LVNL maakt de werkgroep slagvaardiger. In de nieuwe situatie fungeert de werkgroep als een 'voorportaal'. De inhoudelijke behandeling van voorstellen voor hinderbeperking wordt belegd in projectgroepen met een inhoudelijke voorzitter. De werkgroep wordt begeleid door de secretaris van de CRO, wiens inzet door de gewijzigde rol beperkt blijft. *Zie voorstel 2 en voorstel 7.*

Voorgesteld wordt om het speelveld van de werkgroep te verruimen en alsnog de ingediende voorstellen voor hinderbeperking die betrekking hebben op het aanpassen van nationale en Europese wet- en regelgeving te inventariseren en aan de CRO voor te leggen. Hiermee krijgt de CRO de gelegenheid om haar positie naar de leden te versterken. *Zie voorstel 5 en voorstel 6.*

Om als werkgroep, en CRO, zichtbaar te zijn voor de omwonenden en (veel)melders wordt voorgesteld om in een jaarlijkse informatiebijeenkomst het gesprek aan te gaan over hinder en inzicht te geven in het programma hinderbeperking. Het goed informeren van de omgeving over hinderbeperking is ook een terugkerend aandachtspunt in het jaarprogramma van de CRO. *Zie voorstel 3 en 4.*

Voorgesteld wordt om duidelijke financiële kaders te formuleren voor het hinderprogramma. Onderzoeksvoorstellen kunnen ook bij internationale bureaus uitgezet worden als impuls voor nieuwe oplossingen. Voorgesteld wordt de nieuwe werkwijze van de werkgroep na een jaar te evalueren. Dit vormen belangrijke bouwstenen om als CRO ambities te formuleren voor een meerjarig hinderprogramma. *Zie voorstel 7.*

Hoe gaan we het doen en wat verandert er?

Voorstel 1 – programma hinderbeperking

- a) Onder hinder verstaan we geluidhinder (zowel de ervaren hinder als de berekende hinder) en andere gezondheidseffecten van vliegtuiggeluid.
- b) Nieuwe voorstellen voor hinder beperkende maatregelen worden ingediend via het secretariaat van de CRO.
- c) Een voorstel voor hinder beperkende maatregelen en bevat de contactgegevens van de indiener. Er worden geen nadere vorm- of inhoudelijke vereisten aan een voorstel gesteld.
- d) De indiener dient een voorstel gericht aan de CRO in via het email adres dat vermeld wordt op de website van de CRO.
- e) De werkgroep richt zich primair op hinderbeperkende maatregelen aan de bron, subsidiair de overdracht, tertiair de ontvanger.
- f) In de rubriek 'hinderbeperking' op de website van de CRO staat hoe en waarom de CRO zich inspant voor het beperken van de hinder in de omgeving van de Luchthaven met een opsomming van voorbeelden van hinderbeperkende en hinderverzachtende maatregelen.

Toelichting

In de CRO-vergadering in maart 2024 is een oproep gedaan om met gerichte maatregelen die leefkwaliteit voor de omwonenden van de luchthaven Rotterdam te verbeteren. De meldingen van omwonenden over geluidsoverlast blijven toenemen en 'elke melding is er één teveel.' In de jaarrapportages van de DCMR wordt veel aandacht besteed aan aard en samenhang van oorzaken die aan de hinder(beleving) ten grondslag liggen. De aanbevelingen van de DCMR aan de CRO vormen een belangrijke bron voor het laten uitvoeren van onderzoek door de CRO naar hinderbeperkende maatregelen.

In maart is in navolging op het DCMR advies besloten dat de WHBM met een onderzoeksvoorstel komt inzake het afwijken van de SID's.

Omwonenden kunnen bij de CRO voorstellen voor hinderbeperking indienen. Deze voorstellen werden en worden door de WHBM in behandeling genomen. In 2024 is het de prioriteit van de werkgroep om over de lopende voorstellen voor hinderbeperking uit de actielijst een advies uit te brengen aan de CRO.

Het verruimen van het speelveld van de werkgroep maakt het wel mogelijk om van betekenis voor omwonenden te zijn, door ingediende voorstellen die betrekking hebben op het aanpassen van wet- en regelgeving te inventariseren en aan de CRO voor te leggen.

De werkgroep blijft voor de omwonenden ook van betekenis door het organiseren van een jaarlijkse informatiebijeenkomst om het gesprek aan te gaan over hinder en inzicht te geven in haar werkwijze. De tekst van de rubriek hinderbeperking op de website van de CRO wordt hierop aangepast. Met dit voorstel sluiten we aan bij de werkwijze van de collega's luchthavens van nationale betekenis. De werkgroep stelt projectgroepen in voor inhoudelijk onderzoek en advies.

Voorstel 2 – werkwijze en samenstelling WHBM

- a) De werkgroep beperkt zich tot de behandeling van voorstellen die nieuw/uniek zijn ten opzicht van eerder ingediende voorstellen. De werkgroep neemt hierover naar eigen inzicht een besluit.
- b) De DCMR is vanaf 2024 volwaardig in plaats van adviserend lid van de werkgroep.
- c) De LVNL wordt vanaf 2024 structureel in de werkgroep vertegenwoordigd.
- d) De WHBM stemt de bewonersvertegenwoordigers af hoe zij in de werkgroep vertegenwoordigd willen zijn.
- e) De werkgroep wordt in haar advisering waar nodig ondersteund door een jurist en de GGD.
- f) De werkgroep stelt een projectgroep in voor het vervolg onderzoek naar in beginsel kansrijke geachte maatregelen.
- g) Een projectgroep wordt voorgezeten door een inhoudelijk deskundige (veelal een vertegenwoordiger van LVNL, Grote Luchtvaart)

Toelichting

In de nieuwe situatie fungeert de werkgroep als voorportaal en coördinator. Inhoudelijke activiteiten worden belegd in een projectgroep. Een projectgroep wordt voorgezeten en getrokken door een CRO-lid/gebruiker van de luchthaven. De versterking van de werkgroep met een vertegenwoordiger van de LVNL maakt het mogelijk om de lopende voorstellen uit de actielijst op te pakken.

Voorstel 3 – communicatie met omwonenden

- a) Organiseer als WHBM in 2024 een informatiebijeenkomst om in gesprek te gaan met een beperkte groep (frequente)melders/omwonenden en de bewonersvertegenwoordigers-leden van de CRO. Bezie na dit gesprek of een bredere openbare bijeenkomst gewenst is.
- b) Melders voor deze informatiebijeenkomst worden via DCMR benaderd of zij belangstelling hebben om met de werkgroep in gesprek te gaan en hiertoe hun anonimiteit op te heffen.

Toelichting

Met dit voorstel geven we invulling aan het Jaarplan 2024, actie 4. We zoeken hierbij aansluiting bij de ‘best practices’ van de CRO Maastricht.

Ad b Bij de interne privacy officer van DCMR checken wat de wettelijke randvoorwaarden zijn.

Voorstel 4 – uitwisseling kennis en ervaring/afstemmen met CRO's en LEO/MRS

- Organiseer als WHBM in 2024 een bijeenkomst met de werkgroep hinderbeperking van de CRO Maastricht en stem ervaringen met elkaar af.

Toelichting

Met dit voorstel geven we invulling aan het Jaarplan 2024, actie 15.¹

¹ De voorzitter van de LEO is al benaderd om in 2024 tijdens een informatiebijeenkomst voorafgaand aan de CRO vergadering, te spreken over de speerpunten van het Luchthaven Eindhoven overleg.

Voorstel 5 - speelveld

- a) Inventariseer in de WHBM de ingediende voorstellen voor hinderbeperking die een wijziging van nationale of Europese wet- en regelgeving behelzen en geef dit door aan de CRO.
- b) Geef vanuit de CRO (met of zonder advies) deze voorstellen voor hinderbeperking door aan het bevoegd gezag.

Toelichting

In de nieuwe situatie verruimen we het speelveld en het mandaat van de werkgroep. Voorstellen die wijziging van wetgeving noodzakelijk maken worden geïnventariseerd en ter kennis gebracht van de CRO. Beperk deze verruiming in eerste instantie tot de reeds ingediende voorstellen. Bezie na bespreking in de CRO of en hoe deze werkwijze voortgezet wordt.

Voorstel 6 – speelveld

- a) Inventariseer via de WHBM ook voorstellen die betrekking hebben op het nieuwe Luchthavenbesluit (LHB). Doe dit vanaf het moment dat het nieuwe LHB is vastgesteld² en tot het moment dat het Luchthavenbesluit mee wordt genomen in de Omgevingswet.
- b) Stem binnen de CRO hoe deze voorstellen voor hinderbeperking het beste ter kennis gebracht worden aan het bevoegd gezag en of de luchthaven.

Toelichting

Zie onder voorstel 5.

Voorstel 7 – financiering, onderzoek en evaluatie programma hinderbeperking

- a) Formaliseer de afspraken tussen de Luchthaven en de BRR over de financiering van (vervolg)onderzoek naar hinderbeperking.
- b) Stel de secretaris aan als technisch voorzitter van de werkgroep hinderbeperking en maximeer de inzet op 80 uur per jaar (gem 2 uur per week).
- c) Stel de gewenste inzet van de bewonersvertegenwoordigers vast voor de uitvoering van hinderprogramma en begroot en maximeer deze inzet.
- d) Houdt de mogelijkheid open om onderzoeksvragen ook internationaal uit te zetten.
- e) Evalueer de nieuwe werkwijze, samenstelling, financiering van de werkgroep binnen één jaar na besluitvorming in de CRO.

Toelichting

De onderzoeksbureaus in Nederland zijn op één hand te tellen. De verwachting is dat buitenlandse onderzoeksbureaus met nieuwe ideeën en oplossingen komen.

In de nieuwe situatie heeft de CRO een kompas om te kunnen sturen op een hinderprogramma. De evaluatie levert belangrijke bouwstenen op voor de wens om een meerjarig hinderprogramma op te stellen.

Dit voorstel sluit aan bij actie 2021-3 nr 2 uit de lopende actielijst.

² Het besluit is dan overigens nog niet onherroepelijk omdat er nog beroep openstaat.

Schets huidige situatie CRO Rotterdam

Mandaat werkgroep

De WHBM is in 2019 ingesteld door de CRO, krijgt opdrachten vanuit de CRO en rapporteert voortgang en bevindingen periodiek terug aan de CRO. De werkgroep beheert het programma hinder beperkende maatregelen.

Programma hinderbeperking

Het programma hinderbeperkende maatregelen is gebaseerd op een jaarlijks (cyclisch)proces dat bij de ORS werd gevoerd om ideeën voor hinderbeperking actief uit te vragen, op te halen, te beoordelen en vervolgens uit te laten voeren.

Proces indienen voorstellen hinderbeperking

Op de website van de CRO wordt het proces voor het indienen van een voorstel voor hinder beperking beschreven. Zo is het gebruik van een formulier vereist, moet een voorstel uniek zijn passen binnen de geldende wet- en regelgeving.

Samenstelling werkgroep

De werkgroep is samengesteld uit de volgende personen:

- Voorzitter (secretaris CRO)
- Vertegenwoordiger bewoners
- Vertegenwoordiger luchtvaartsector

De betrokkenheid van de luchtverkeersleiding bij de werkgroep is niet structureel geregeld.

Werkwijze werkgroep

De werkgroep inventariseert en prioriteert kansrijke voorstellen voor hinderbeperking. In subgroepjes werd het inhoudelijk vervolg onderzoek naar een hinderbeperking. Deze processen liepen door elkaar heen en legde een groot beslag op de tijdsinvestering van de secretaris.

Vastlopen cyclisch proces

Het cyclisch proces is in 2019 één keer volledig doorlopen. In de praktijk werden er veel voorstellen ingediend met een vergelijkbare (maar niet identieke) strekking. De bemensing en financiering van de werkgroep is er niet op ingericht om het volume aan ingediende voorstellen in behandeling te nemen.

Resultaat programma hinderbeperking

In de periode 2019 – 2023 heeft de werkgroep een vijftigtal unieke hinderbeperkende voorstellen geïnventariseerd. Deze hinderbeperkende voorstellen kunnen in de volgende vijf hoofdgroepen verdeeld worden:

- Financieel (belasting op kerosine, havengelden)
- Routes (aanpassing en verplaatsing)
- Tijdstip (weekendsluiting, nachtvluchten)
- Geluid (stille vliegtuigen, geluidsisolatie woningen)
- Gebruik (positievluchten, sportvliegtuigen)

De meeste ingediende voorstellen gaan over: vliegroutes, gebruik van de luchthaven en geluid. De voorstellen die gaan over aanpassing van wet- en regelgeving, dan wel het luchthavenbesluit zijn niet in behandeling genomen door de werkgroep. Dit is in de huidige procedure uitgesloten.

Voor de periode van 2019 tot 2023 kunnen de resultaten van het programma hinderbeperking als volgt worden samengevat:

Drie voorstellen voor hinderbeperking zijn afgerond en geïmplementeerd, te weten:

- Minder hinder door sturing middels havengelden voor vliegtuigtype, tijdstip of soort vlucht.
- Afspraken over terugkeer van de traumaheli in de avond en nacht.
- Geen slots (ouder) niet Hoofdstuk 4 verkeer.

Daarnaast is een aantal voorstellen verder uitgezocht en beoordeeld. Uiteindelijk is door de CRO besloten deze verder niet te implementeren. Het onderzoek is wel afgerond. Het gaat hierbij om:

- Terugdringen parkeeroverlast in omliggende woonwijken.
- Aanpassing van de startroute baan 06 (richting Lansingerland/Schiebroek).

Tenslotte zijn in de afgelopen tien jaar (2013 – 2023) in de jaarrapportages van DCMR in totaal een dertigtal adviezen en aanbevelingen over hinderbeperking opgenomen.

Financiering

- Sinds 2021 wordt jaarlijks in de begroting van de CRO een bedrag van € 15.000,-- gereserveerd om de activiteiten van de werkgroep hinderbeperkende maatregelen te bekostigen.
- Er is nooit een budget (expliciet) beschikbaar gesteld voor secretariële ondersteuning.
- De financiering van (vervolg)onderzoek zouden de BRR en RTHA ieder voor 50% voor hun rekening nemen. Deze afspraak is tot op heden nog niet vastgelegd in een convenant.
- Het aantal uitgevoerde externe onderzoeken is de afgelopen jaren beperkt gebleven. Denk aan rapporten van Adecs en Movingdot. De kosten hiervoor zijn gedragen door de CRO.

Schets huidige situatie bij andere Luchthavens

Luchthaven Schiphol (MRS)

Omwonenden kunnen via de website minderhinderschiphol.nl voorstellen doen voor hinder beperkende maatregelen. Deze website toont per gebied de status van de maatregelen (in behandeling, gerealiseerd, niet gerealiseerd). De website heeft ook een rubriek 'in gesprek' en 'veel gestelde vragen'. Er is een platform voor het indienen van voorstellen. Het proces wordt niet meer actief of cyclisch begeleid. Voorstellen voor hinderbeperking worden ter beoordeling voorgelegd aan het expertteam MH waarin vertegenwoordigers van Schiphol en LVNL. Het communicatieteam verzorgt de reactie aan de indieners. Het programma hinder beperkende maatregelen is buiten de MRS geplaatst.

Luchthaven Lelystad (LA)

Omwonenden kunnen via de bewonersvertegenwoordigers de CRO voorstellen doen voor hinder beperkende maatregelen. Er is ervaring opgedaan met het veranderen van een vliegroute.

Luchthaven Eelde (GAE)

Voorstellen voor hinder beperkende maatregelen vloeien voort uit de (maand/kwartaal/jaar) rapportages van over meldingen vliegtuighinder bij het steunpunt Meldingen Vliegverkeer GEA. In de werkgroep meldingen worden deze rapportages besproken. De taak van deze werkgroep is signaleren van aandachtspunten voor verder onderzoek/trends/acties en deze informatie delen met de leden van de CRO. Er is geen werkgroep hinderbeperkende maatregelen actief.

Luchthaven Maastricht (MAA)

De werkgroep hinderbeperking nodigt jaarlijks een beperkt aantal omwonenden en melders uit voor een gesprek. Voor dit overleg worden ook de vier bewonersvertegenwoordigersleden van de CRO uitgenodigd. Het KICL benadert melders met de vraag of zij hun anonimiteit willen opheffen om in gesprek te gaan met de werkgroep van de CRO.

In het gesprek worden informatie en inzichten over hinderbeperking uitgewisseld. Voorstellen voor hinderbeperking kunnen in dit overleg aan de orde gesteld worden. Op basis van dit gesprek beziet de werkgroep of ook een bredere bijeenkomst gewenst is. De voorstellen voor hinder beperkende maatregelen worden beoordeeld door de WHBM en met aanbevelingen aan de CRO voorgelegd. Deze procedure is bekend bij de omwonenden. De luchthaven en LVNL nemen soms ook initiatief tot hinderbeperking.

Voorstellen tot hinderbeperking moeten een directe relatie hebben met de doelstellingen van de CRO. Algemene voorstellen of voorstellen in strijd met (EU)-regelgeving worden niet in behandeling genomen.

Luchthaven Eindhoven (LEO)

De LEO heeft de volgende speerpunten geformuleerd:

- Actief sturen op minder geluidbelasting
- Structureel bijdragen aan klimaatdoelstellingen
- Actief sturen op verbetering van de luchtkwaliteit
- Meerwaarde bieden voor de regio
- Vertrouwen vanuit de omgeving

Op de website wordt melding gemaakt van een werkgroep geluid met de mogelijkheid om contact op te nemen met de secretaris van de werkgroep.